

בנייר ייבוא, יהיה מחירו של טון נייר עתון גבוה ב-100 ל"י מהמחיר הנוכחי. מחיר זה הוא מדיאג במיוחד, נוכח ה"עובדה שהמפעל יהיה ספק יחיד לנייר אם הממשלה תבטל את הפיקוח על הנייר, כפי תוכניתה. במקרה זה יהיה המפעל בעל זכות יחיד, יכתוב את הנאיו ואת מחירו לשוק הנייר הרעב בארץ. באפשרות זו כבר חשו כמה צרכני נייר גדולים: כמעט כל העיתונים היומיים יצאו בהלל ושבה למפעל החדש, פיארו את כתביו תימה בגלופות גדולות. הגויל לעשות מרוב, שהודרו לשרת את המפעל החדש על ידי תוספת מיוחדת של שני עמודים, פרסומת למפעל, הכתובים וערוכים בידי מערכת ה"עתון. למרות כל השאלות, לא נודע על איה נייר נדפסה תוספת מיוחדת זו.

הנתמה היחידה האפשרית: אם יצליחו ל"גדל בארץ צמחים מכלילתאית, כחומר-גלם לייצור הנייר, ייתכן שחשבון יקר זה יתחמם במקצת. התקווה הממשית ביותר הוא צמח היונקוס שלגידולו נעשים נסיונות-של-ממש בנגב (העולם הזה 843). אך אחד ממזימיה המפעל לא היה, השבוע, אופטימי מדי. אמר הוא, כשנשאל על אפשרות זו: "אולי יפיקו נייר מחמרים מקומיים בעוד 5 שנים והלואי בעוד 10 שנים."

עתונות

כתובת בלתי-ידועה

"ידוע לכבודו שעורכי השבועון העולם הזה, מר אורי אבנרי ומר שלום כהן, הות"פנו בלילה בתל-אביב. לראשון נשברו אצ"עות ונגרמו חבלות בגופו, השני הובל במצב רציני לבית החולים. עד היום לא שמעתי כי האשמים נתפסו. לאור העובדה כי לפנינו תופעה חמורה של שימוש בסרור נגד עורכי עתון, העלר לה לפגוע בחופש הביטוי במדינה, אבקש את כבוד השר לענות מעל במת הכנסת: האם נעשתה חקירה נמרצת לגילוי האש"מים, והמן מסקנותיה?"

שאלתא זו של ח"כ הצ"כ הצעיר שלום זיסמן לשר המשטרה בכור שטרית היתה ההגבה הראשונה על במת הכנסת להתנפ"לות המחודשת. התשובה היתה ברורה: ה"ת"נהלה חקירה, אך שום אשמים לא נתגלו.

הביע השבוע את דעתו יחזקאל סחר, המפקח הכללי בממשוק של משרת י"ש-ראל, שלקח בעצמו חלק פעיל בהמרצת ה-

מחשלה לעשות בדי להבטיח את הבאתם לידן של האשמים ואת מניעתן בעתיד של תק"ריות דומות?"

השוק השחור

20 דקות מלחמה בספסרות

בשעה 10.40 מדי בוקר יוצאים תלמידי גימנסיה הרצליה להפסקה של 20 רגע. הם פונים לשדרות רוטשילד, שם מחכים להם כבר הקווסקים ומוכרי הכעכים, שאצלם יש לרוב התלמידים חשבון קבוע.

בזמן האחרון השתנה המנהג במקצת, ל"פחות אצל תלמידי השמינית. הם עוברים על פני הקווסקים בחפזון, נכנסים לשדרה עצמה. לעבור כמה רגעים ושמות צעקות בעברית ואידיש, צחוק ושריקות, וקבוצות של אנשים נושאי חיקי עור עויבים את ה"מקום בהתמרמרות: "לא נותנים לנו לחיות! לכו לאמא! מה אתם עושים כאן?"

קאסא בריף, שרום. מזה זמן רב הבחינו התלמידים, בשעת שתיית המיץ ו"אכילת הכעכים, בקבוצות אנשים מבוזרים שהלכו אנה וננה בשדרה, שוחחו ביניהם באידיש שוטפת. "זהו השוק השחור!" אמר אחד מהחברה. "וכך הוא נראה?" התפלא השני, "חשבתי שהוא צריך להיות באמת שחור"

הילדים נכנסו לשדרה, התישבו על אחד הספסלים, ושוחחו על שיעוריהם והאוינו תוך כדי כך לשיחות מסביב. לא היתה זו אידיש רגילה. מפעם לפעם נשמעו המלים קאסא, בריף, שרום. הילדים למדו לפענח את השפה המסתורית. אחרי כמה שבועות הבינו ש"קאסא פירושו קופה, בריף פירושו מבקש ושלוס מסתכם ב"100 מטבעות זהב.

הם רצו לראות גם את הזהב בעיניהם, אך לא הצליחו. בבורסה הבלתי-רשמית נקבעו הקניית והמכירות בעל פה. הסחורה עצמה נמטרה במקומות אחרים. היכן? לא היה להם כל מושג.

כאן לא חו"ל! "בישיבת הכתה הוח"לט פה אחד: לפור את הבורסה! להפסקה הקרובה ביותר יצאה כל הכתה לשדרות רוטשילד, הקיפה את הבורסה בצעקות: "לכו לעבוד!" "כאן לא חוץ לארץ!" תגור"בת הבורסה לא היתה מבוהלת ביותר. מחיר המניות לא התמוטט. במקום זאת קבלו ה"תלמידים תשובות ניצחות: "לכו ללמוד אלף-בית!" "אם לא תסתלקו, נגיש תלונה להנהלת בית הספר!" אחרים הבטיחו להביא למחרת את בניהם, כדי לערוך קרב של ממש

ליוצקי, איש ישראלה: "היום הוא ה"14 מייצאנתו מטאגיר חזרה הביתה. רצינו להגיע לסאוטה בשעות הצה"רים ושם לפגוש את האנייה ירושלים, אך נשבה רוח חזקה מולנו ולא יכולנו להתקדם. אחרי נסיעה של למעלה מ"12 שעות הגענו בעזרת המנוע לסאוטה שעתיים לפני הפלגת האנייה.

את סאוטה עזבנו יומיים אחרי כן כשהרוח פסקה לגמרי ומצב הים היה בסדר. אך זה לא ארך זמן רב: רוח נגדית די חזקה החלה נושבת נגדנו, במשך 4 ימים היה עלינו ל"התקדם רק בעזרת המנוע. ביום הרביעי נחצתה החלה סערה חזקה. שינינו את הכיוון ונכנסנו לאחד המפרצים באי מיורקה ה"מפורסם.

למפרץ הגענו בבוקר וחיפשנו מקום עגי"נה. המים היו שקופים ואפשר היה לראות לעומק רב, וכך אנחנו מתקדמים לאט לחוף ופתאום — טראח! עלינו על גבעת חול תת'מימית והסירה נשכבה על הצד השני ואי אפשר היה לזוז לא קדימה ולא אחורה.

אומנם היה קצת קר אך אני יורם קפצנו מיד למים ובכל החבלות הימאות הידועות לנו הצלחנו להוריד אותה מהשירטון אחרי

הסברנו לאנשי העיר מי ומה אנחנו.

אחרי כמה לקולים נוספים, הצלחנו לה"התניע את המנוע ואנו ממשיכים למסינה. נקווה שהפעם זה ילך בסדר."

ספרות

מי ומי בגרפומניה

השבוע שוב הצדיק, לדעת רבים, יעקב דוד אברמסקי את התואר שהעניק לו פעם איש הנה"ר בנימין: פגע רע. הרבים היו 160 סופרים ועורכים שנכללו ברשימה כל-ארצית של הגרפומנים החיים בישראל, שהודפסה על 12 עמודי טסטילו והופצה עלידי אב"רמסקי למעוניינים (בעיקר: אישי הספרות הכלולים ברשימת הגנועים בכתבות).

אברמסקי, המוחזק בקי בספרות העברית, והידוע במסותיו הספרותיות וכמתרגם ל"מוטד ביאליק הבררן, לא נטל על עצמו את עול הביקורת ללא הכנה מוקדמת. הכנה זאת התבטאה ב"500 כרכי הספרות אותם הוא קורא, בממוצע, לשנה ולפי כתבי העת והספרים העוברים דרך ידיו כממין ספרים בספרייה האוניברסיטאית בירושלים.

"שום דבר לא קרה, רק מכים כמה עתונאים!" "מהו המסקנות?"

השער הרחב. למעשה מוחזקים רק חיים (יעיש) הזו ושו"י (הכנסת כלה) עגנון כיוצרים של ממש. אברמסקי מקיף את רוב אישי הספרות העברית החיים בשלוש מחל"קות — מאלה "המרובים בכמותם והמעוטים באכותם" כציר ישראל במוסקבה, ד"ר שמר אל (רשמי מסע) אלישיב, ויהושע (עיר קסר מה) בריוסף, עורכו הספרותי של הארץ, ד"ר יעקב (סו"ש) הורוביץ, דרך "גיפומ" נים לעת מצוא, עלים סופרים ועתים גרפומ"נים" כשר'החנינו, ההיסטוריון כרציון (מקורות לתולדות ישראל) דינור ודוד (ב"יער בחדרה) שמעוני ועד לאריות בחבורה, "שהיו פעם יוצרים, הפכו כעת לגרפומנים": החמישייה אורי צבי גרינברג, יעקב (פאה) שדה) פיכמן, פרופסור יוסף קלאוזנר, אבר"הם שלונסקי וולמן שינאור.

כמובן שאין זה הכל. מצטער אברמסקי בעצמו, במבואו: "זה השער גרפומנים יבר"או בו והוא גדול ורחב ידיים, אבל אינו גדול כגודל הגרפומנים הפרים ורבים ותמלא ה"ארץ אותם". בכל זאת מצליחה הרשימה לא לדלג על רוב אנשי הספרות הצעירה משלמה (שלושה חיים) טנאי ועד לפזמונאי חיים חפר.

הרשימה גם אינה נושאת פנים. לא איש הסור השביעי נתן אלתרמן ולא הביזרף של דוד בן-גוריון, ברכה (אחד ודורו) חכס, אשת ציר ישראל בבורה, נעדרים. ליתר שלמות מציינ אברמסקי: "אין משוא פנים,

(*) שם העט בו הוא חותם על טור שבועי של ביקורת, ראשי-תיבות של משמע ושומע.

הארץ

ברדיו: 9.05 משירי משה וילנסקי... בניצוחו של המקבר (הארץ).

יגאל סימון, תל-אביב

מחול המתים.

בחור בן 27 מומין כל אדם, או חיה להכתב (מכתבים לרותי בהעולם הזה)

ברוך ראובן, חולון

החיה שבאדם, מה?

40 דקות של עבודה קשה. למזלנו, לא קרה כלום לסירה.

צינור התפוצץ. מעברו השני של ה"מפרץ גילינו כפר קטן, הגענו אליו אחרי שעה ומצאנו מקום-עגינה נהדר. עמדנו פה כיומיים. הרוח המפרשת עשיתנו לכוון הארץ ויצאנו לדרך. מזג האוויר היה נוח, הכל הלך למישריו ומצב הרוח היה מצוין.

4" בבוקר חל שינוי לרעה במזל: אחד מצינורות הדלק התפוצץ. חכינו לאור היום ואז, בעזרת המפרשים, עשינו דרכנו לכיוון האי מיורקה, 30 מיל מזרחה ממיורקה. ה"רוח היתה נוחה ובמהירות לא גדולה, אחרי 10 שעות, נכנסנו לתוך הגמל ונקשרנו ל"ציף. יורם הלך מיד העירה לתקן את הציף נור, ובאותו לילה בשעה 10 יצאנו לדרך שוב.

בלבנים פרצה סערה חזקה שעוד לא היתה לנו כמוה במשך כל הנסיעה. התקדמנו לאט וגלים ענקיים שוטפים אותנו מדי פעם.

בין שני איים. אחרי יומיים כאלה ראינו את חוף סרדיניה ובערך בחצות היינו קרובים לחוף. הגלים היו ענקיים והיתה סכנה לגשת לחוף, אך מצאנו מחסה בין שני איים קטנים שליד החוף, נכנסנו ביניהם, ה"רוח נחלשה קצת והגלים כמעט שפסקו. ופתאום — אנחנו על סלע והמנוע כבה. תארי לכם את ההרגשה, באמצע הלילה. אך הרוח החזקה דחפה אותנו ואחרי 3 דקות צפנו שוב ונשכחנו עם הרוח.

נסיונו להפעיל את המנוע שוב אך צינור דלק שני נשבר. השלכנו עוגו ואת שארית הלילה והיום למחרת בלינו בטלסטולים בין שני האיים הקטנים והכינו לרוח שתשנה את כיוונה.

אחרי לילה שני בלי שינה, שינתה הרוח את כיוונה ורוח קלילה הובילה אותנו לעיר על אחד האיים. נכנסנו לתוך הגמל והתקשרנו לרציף.

לא עברו רגעים מספר, וכל העיר היתה על ידנו. ברגעים כאלה לא שכחנו, כמוכך, את הצינורות, הנפנו דגל גדול על התורן ו"

* קריקטורה מאת עמוס קינן שלא פורסמה

תלמידי "הרצליה" בפעולה בשדרות רוטשילד *

ככה הוא נראה?

עם המתנפלים. "המשטרה ניסתה לפור אותם, אך לא הצליחה", אמר אחד מהתלמידים, בחור גבוה בעל בלורית פרועה. "הם אומרים שהם רק מטיילים. אין חוק נגד טיולים בשדרה." "ואנחנו חושבים", התערב שני, בעל התחלה צנועה של שפם, "שהאורחים צריכים לפור אותם, אם המשטרה חסרת אונים!" ההישג הממשי היחיד עד כה: בשעה 10.40 בכל בוקר מכריז על הפסקה לא רק הפעמון הישן של הגימנסיה הרצליה — כ"אז היתה שעת שובתת ל"20 רגע גם בורסת הזהב בשדרות רוטשילד.

מסע ישראלה

הצינורות לא נשכחה

במכתב מפורט שהגיע השבוע סיפר שלמה

* האצבעות שייכות לספר שונא צילום.